

Obnova řízení při uzavření smíru

O obnově řízení, které skončilo schválením účastníky uzavřeného smíru, lze uvažovat jen tehdy, jestliže je namítána (coby nová) skutečnost, jež byla-li by soudu známa v okamžiku, kdy o schválení smíru rozhodoval, by smír (oproti rozhodnutí původnímu) neschválil, a zároveň na základě této nové skutečnosti by bylo možné dospět k závěru, že uzavřený smír - právě vzhledem k existenci ....

O obnově řízení, které skončilo schválením účastníky uzavřeného smíru, lze uvažovat jen tehdy, jestliže je namítána (coby nová) skutečnost, jež byla-li by soudu známa v okamžiku, kdy o schválení smíru rozhodoval, by smír (oproti rozhodnutí původnímu) neschválil, a zároveň na základě této nové skutečnosti by bylo možné dospět k závěru, že uzavřený smír - právě vzhledem k existenci této skutečnosti - je právním úkonem, jenž je v rozporu s právními předpisy.

O podmínku rozporu s hmotným právem jde tehdy, je-li smír v rozporu s obecnými požadavky kladenými zákonem na náležitosti právních úkonů (srov. § 37 a násl. obč. zák., § 242 zák. práce) nebo pomíjí-li náležitosti úkonu, stanovené pro vznik, změnu nebo zánik právního vztahu, případně je jinak v rozporu s kogentními ustanoveními hmotného práva nebo tato ustanovení obchází resp. je v rozporu s dobrými mravy (srov. § 39 obč. zák.).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 307/2002, ze dne 28.2.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce F. J. proti žalované B. A. a.s., o náhradu škody, o návrhu žalované na obnovu řízení, vedené u Okresního soudu v Nymburce pod sp. zn. 5 C 977/98, o dovolání žalované proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 14.9.2001, č.j. 23 Co 289/2001-37, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Odvolací soud změnil usnesení soudu prvního stupně a návrh žalované na povolení obnovy řízení o náhradu škody z pracovního úrazu, vedeného u Okresního soudu v Nymburce pod sp. zn. 6 C 522/95, zamítl. Podmínky obnovy řízení (podle § 231, § 228 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.), které skončilo schválením účastníky uzavřeného smíru o náhradě za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, podle jeho názoru splněny nebyly; předpokladem opaku totiž je, aby soud v obnoveném řízení mohl uzavřít, že smír je v rozporu s právními předpisy (§ 99 odst. 2 o.s.ř.). Jestliže však byl smír uzavřen „určitě, srozumitelně, je vykonatelný, a nepříčí se zákonu ani jej neobchází“, byly potřebné předpoklady pro jeho schválení splněny. Žalovan namítané rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o invaliditě žalobce (jež oba účastníci navíc považovali za „nulitní“) za novou skutečnost, rozhodnutí nebo důkaz, považovat nelze, neboť již v původním řízení měla žalovaná možnost navrhnout provedení důkazu znaleckým posudkem, a jen jím mohlo být prokázáno, zda ztráta na výdělků má (i) jiné příčiny než ty, jež spočívají v žalobcově pracovním úrazu.

Žalovaná (zastoupena advokátem) ve včasném dovolání odvolacímu soudu vytkla, že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř.). Nesouhlasí především s názorem, že smír by i v případně obnoveném řízení musel být (opět) schválen; je zřejmé, uvedla dovolatelka, že „existence žalobcova zdravotního stavu vyžadujícího invaliditu z příčin obecných“ je pro ni skutečností „novou“, vzhledem k níž, byla-li by jí známa, by smír s žalobcem neuzavřela. Jelikož ji dříve neznala, nemohla ji ani tvrdit, a tím méně prokazovat. Za důvod obnovy „nikdy nepovažovala“ samo „nulitní rozhodnutí ČSSZ“; to se jí stalo pouze zdrojem informace o nové „skutečnosti“ (skutečném žalobcově zdravotním stavu), o níž „argumentačně“ návrh na obnovu řízení opřela.

Žalobce se k dovolání nevyjádřil.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (to jest podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 1.1.2001 - dále jen „o.s.ř.“).

Podle bodu 16. téže hlavy pak platí, že návrhy na obnovu řízení proti rozhodnutím vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů.

Jestliže v původním řízení, o jehož obnovu jde, byl schválen smír usnesením Okresního soudu v Nymburce ze dne 5.8.1998, č.j. 6 C 522/95-86, pak odvolací soud správně odvolání žalobce projednal „podle dosavadních předpisů“, v důsledku čehož - ve smyslu citovaných ustanovení - bylo nutno naložit stejně i s dovoláním žalovaného, byť směřovalo proti rozhodnutí vydanému po 1.1.2001.

Dovolání je v dané věci přípustné (§ 236 odst. 1 o.s.ř.), jelikož směřuje proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu, jímž bylo změněno usnesení soudu prvního stupně (§ 238a odst. 1 písm. a/ o.s.ř.).

Dovolatelka uplatnila způsobilý dovolací důvod dle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř., jehož prostřednictvím lze namítat, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Vady řízení, které posuzuje soud z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o.s.ř.), se z obsahu spisu nepodávají, a dovoláním jejich existenci tvrzena nebyla.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Usnesení odvolacího soudu, kterým byl návrh na obnovu řízení zamítnut, vychází ze závěru, že namítaný důvod obnovy (§ 231, § 228 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.) neexistuje, resp. že tvrzení, jimiž žalovaná tento návrh odůvodnila, důvod obnovy nezakládají.

Nejvyšší soud se s tímto závěrem ztotožňuje.

Obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem, jehož prostřednictvím lze napadnout pravomocné usnesení soudu prvního stupně nebo soudu odvolacího.

Důvodem obnovy (o který zde podle návrhu má jít) je i to, že tu jsou skutečnosti, které účastník (navrhovatel obnovy) bez své viny nemohl použít v původním řízení, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci (§ 228 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.).

Podle § 231 o.s.ř. lze návrhem na obnovu řízení napadnout i usnesení, kterým byl schválen smír, lze-li důvody obnovy vztahovat na předpoklady, za nichž byl smír schvalován.

Soud neschválí účastníky uzavřený smír tehdy, je-li v rozporu s právními předpisy (§ 99 odst. 2 o.s.ř.).

Z toho logicky plyne, jak správně naznačil odvolací soud, dvojí; za prvé, že o obnově řízení, které skončilo schválením účastníky uzavřeného smíru, lze uvažovat jen tehdy, jestliže je namítána (co by nová) skutečnost, jež byla-li by soudu známa v okamžiku, kdy o schválení smíru rozhodoval, by smír (oproti rozhodnutí původnímu) neschválil, a za druhé, že by tak mohl učinit jen v případě, že dospěl k závěru, že uzavřený smír - právě vzhledem k existenci této skutečnosti - je právním úkonem, jenž je v rozporu s právními předpisy.

Povaze věci odpovídá, že k rozhodnutí, zda smír schválit či nikoli, není zásadně potřebné provést dokazování v rozsahu, který si jinak vyžaduje ten postup v řízení, jenž směřuje k autoritativnímu rozhodnutí ve věci; je přiléhavé vycházet z toho, že důraz je položen na předpoklad svobodně formované a vyjádřené vůle účastníků řízení, sledujících zájem konkrétní právní vztah upravit autonomně (typicky narovnáním podle § 585 obč. zák. resp. § 259 zák. práce), mimo vlastní rozhodovací vliv soudu.

O podmínku „rozporu s hmotným právem“ jde proto tehdy, je-li smír v rozporu s obecnými požadavky kladenými zákonem na náležitosti právních úkonů (srov. § 37 a násl. obč. zák., § 242 zák. práce) nebo pomíjí-li náležitosti úkonu, stanovené pro vznik, změnu nebo zánik právního vztahu, případně je jinak v rozporu s kogentními ustanoveními hmotného práva nebo tato ustanovení obchází resp. je v rozporu s dobrými mravy (srov. § 39 obč. zák.).

Dovolatelka se tedy mýlí, jestliže pokládá za rozhodné, že by - vzhledem ke skutečnosti, již pokládá ohledně zdravotního stavu žalobce za novou - sama smír neuzavřela; podstatné je jen to, zda se zřetelem k této skutečnosti lze očekávat, že by smír neschválil soud.

Dovolatelka se výslovně - uvažujíc o důvodu obnovy - distancovala od existence „nulitního rozhodnutí ČSSZ“, a namítla tak nikoli „skutečnost“, nýbrž toliko tvrzení (o změně žalobcova zdravotního stavu), jež v rovině „skutečnosti“ je sporné již tím, že žalobce je popírá; pak není důvod pochybovat o tom,

že i kdyby existence tohoto tvrzení byla soudu známá, avšak - což je zde podstatné - smír byl přesto uzavřen, soudu by jeho schválení nic nebránilo.

Měl-li by být naopak správný názor dovolatelky, že již okolnost, odpovídající tomuto tvrzení (nejistota o příčinné souvislosti mezi odškodňovanou újmou a pracovním úrazem), by byla způsobilá vést k neschválení smíru pro jeho rozpor s hmotným právem, pak je obnova řízení vyloučena ustanovením § 229 písm. b/ o.s.ř., neboť by k nápravě byl k dispozici jiný procesní instrument (žaloba podle § 99 odst. 3 o.s.ř.), jehož existence činí návrh na obnovu nepřípustným.

Správnost závěru, že důvod obnovy řízení není dán, se tedy dovolatelce zpochybnit nepodařilo. V mezích dovoláním založeného přezkumu je usnesení odvolacího soudu správné (§ 243b odst. 1 o.s.ř.), a Nejvyšší soud proto podle téhož ustanovení dovolání zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Pohledávka](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)